Raadsmededeling openbaar

Nummer	:	181-2021
Datum	:	11 oktober 2021
B&W datum	:	n.v.t.
Beh. Ambtenaar	:	F. Scheuter
Portefeuillehouder	:	T.M.M. Kok
Onderwerp	:	Gevolgen septembercirculaire 2021 en overige mededelingen m.b.t. het gemeentefonds

---

Aanleiding:
Op 27 september hebben we de gecorrigeerde septembercirculaire ontvangen. Deze is verwerkt. De financiële gevolgen voor 2021 en de jaren daarna worden in onderstaand overzicht weergegeven.

	2021	2022	2023	2024	2025
Stand septembercirculaire 2021	48.528.723	48.865.902	46.002.144	45.632.600	45.569.872
Stand meicirculaire 2021	46.822.748	46.058.505	45.418.187	45.014.444	44.872.144
Verschil september t.o.v. mei	1.705.975	2.807.397	583.957	618.156	697.728
Stelposten	295.236	106.309	1.820	-3.458	-196.213
Netto-effect (groen=voordelig)	**1.410.739**	**2.701.088**	**582.137**	**621.614**	**893.941**

Het verschil tussen de septembercirculaire 2021 en de meicirculaire 2021 wordt nog gecorrigeerd met een aantal stelposten. Dit zijn posten die in de begroting apart worden opgenomen omdat daar specifieke taken tegenover staan. Wat overblijft, is het netto-effect oftewel de financiële ruimte.
NB voor de jaren vanaf 2023 hebben wij nog geen rekening gehouden met de effecten van het extra geld voor Jeugdzorg en de herijking van het gemeentefonds. Deze zien er positief uit maar zijn dus nog niet verwerkt in bovenstaande berekening. Pas wanneer een nieuw kabinet hierover besluit, worden de cijfers verwerkt in de circulaires.

Verklaring verschil september t.o.v. mei:
Jaar 2021

- actualisering van de aantallen van de verschillende maatstaven van de algemene uitkering geeft een voordeel van bijna € 1 miljoen.
- voorschot raming ruimte onder het plafond BCF van bijna € 3 ton
- diverse overige kleine posten

Jaar 2022

- extra geld Jeugdzorg ruim € 1,8 miljoen
- schrappen opschalingskorting 2022 € 370.000 voordeel
- hoger accres geeft ruim 8 ton voordeel als gevolg van hogere raming loon- prijs- en volume-ontwikkeling. Op het Famo-congres (Financieel-economische en Administratieve Managers in Overheidsdienst) van 1 oktober j.l. is hiervoor echter wel een ‘winstwaarschuwing” afgegeven. Men verwacht dat het Rijk dit geld niet allemaal uitgegeven krijgt. Dat betekent onderuitputting met als gevolg dat gemeenten daarvoor weer worden gecorrigeerd (samen de trap op en af). Om deze reden hebben wij de stelpost verwachte onderuitputting met € 3 ton verhoogd. Dit is al verwerkt in bovenstaand netto-effect

Jaren 2023 en volgende

- het accres van 2022 is structureel en cumulatief. Ook voor de jaren vanaf 2023 is het accres positief, naar wel een stuk minder. Evenals voor 2022 hebben we ook voor de jaren vanaf 2023 de stelpost onderuitputting met € 3 ton verhoogd.

Overige mededelingen met betrekking tot het gemeentefonds

Jeugdzorg

- In de raadsmededeling over de meicirculaire 2021 is al aangegeven dat via de Miljoenennota 2022 extra geld voor Jeugdzorg beschikbaar komt en wel ruim € 1,3 miljard. Dit extra geld is opgebouwd uit het tekort voor Jeugdzorg in 2019 dat door AEF in beeld is gebracht vermeerderd met de toepasselijke accrespercentages en verminderd met eerder toegekende incidentele middelen. Daarbij zijn aanvullende afspraken gemaakt waaraan zowel Rijk als gemeenten zich dienen te committeren, de zogenaamde dossiers met en zonder overeenstemming. Voor 2023 en volgende jaren is wel een doorrekening gemaakt maar daarover is geen definitieve uitspraak gedaan, dat is aan een nieuw kabinet. Zie tabel:

Bedragen x € 1 mln	2022	2023	2024	2025	2026	2027
basis	1.828	1.828	1.828	1.828	1.828	1.828
dossiers met overeenstemming	-214	-374	-463	-570	-961	-1.017
Min.VWS uitvoering hervormingsagenda	-9					
dossiers zonder overeenstemming	0	pm	pm	pm	pm	pm
inkomensafhankelijke ouderbijdrage	0	pm	pm	pm	pm	pm
verwerkt voorschot in eigen begroting	-300	0	0	0	0	0
	1.305	1.454	1.365	1.258	867	811
€ 1 mln staat gelijk aan:	1.465	1.465	1.465	1.465	1.465	1.465
maximum scenario	1.911.825	2.130.110	1.999.725	1.842.970	1.270.155	1.188.115
Correctie opgenomen vs in begroting		350.000	350.000	350.000	350.000	350.000
Netto-effect compensatie Jeugdzorg 2022 - 2027	1.911.825	1.780.110	1.649.725	1.492.970	920.155	838.115

  Uit de tabel blijkt dat de dossiers waarover overeenstemming is bereikt (bezuinigingen en aftrekposten) begint met € 214 miljoen in 2022 en oploopt tot ruim € 1 miljard in 2027. Er is ook nog een lijst met dossiers waarover nog geen overeenstemming is bereikt maar die wel kan leiden tot hogere aftrekposten. Dit is de ongewisse factor in het geheel. De inkomensafhankelijke bijdrage is in 2022 op nihil gesteld. Voor de jaren erna kan dit behoorlijk in de papieren gaan lopen als het nieuwe kabinet daartoe besluit. Uiteindelijk verloopt dat grosso modo toch budgettair neutraal omdat gemeenten de aftrekpost in principe via de ouders weer binnenkrijgt. Maar zoals al gememoreerd, de invulling van de jaren na 2022 is nog niet definitief, dus is het genoemde netto-effect niet opgenomen in de begroting 2022-2025. Wel is de stelpost van € 350.000 al verwerkt in afwachting van landelijke besluitvorming uit Den Haag.

Herijking gemeentefonds

De herijking van het gemeentefonds heeft al een heel traject doorlopen. Vanaf 2018 zijn er meerdere onderzoeken geweest om de uitkering uit het fonds aan gemeenten beter te laten aansluiten bij de kosten. Begin 2021 zijn hiervan de eerste voorlopige resultaten bekend gemaakt o.b.v. 2017. De eerste uitkomsten waren ronduit slecht voor kleine gemeenten uit de provincie. Geld ging van oost naar west en van klein naar groot. Er volgden nadere onderzoeken met name voor het klassiek domein. In augustus zijn daarvan de uitkomsten gedeeld met de gemeenten.
Concrete betekenis voor Aalten: de eerste uitkomsten waren niet goed. Er werd gerekend op een nadeel van ± € 100 per inwoner. Na de vervolgonderzoeken bleek het teken om te slaan en werd een voordeel van eerst € 29 per inwoner (stand februari 2021) en later € 39 per inwoner (stand juli 2021) voorzien. Nadien zijn de standen van de gebruikte verdeelmaatstaven nog geactualiseerd naar 2019. Dit leverde voor Aalten wederom een extra voordeel op (stand nu € 53 per inwoner). Wel wordt benadrukt dat nog steeds sprake is van voorlopige effecten. Na definitieve besluitvorming over de invoering van het verdeelvoorstel (nieuw kabinet) zal met de dan bekende gegevens nog een actualisatie plaatsvinden naar 1 januari 2023, het beoogde moment van invoering van de nieuwe verdeling. Deze laatste actualisatieslag zal inzicht geven in de definitieve herverdeeleffecten voor gemeenten. Voor de beeldvorming € 53 per inwoner is ongeveer € 1,4 miljoen voor Aalten.
De invoering van dit nieuwe verdeelvoorstel brengt een ingroeipad met zich mee van € 15 per inwoner per jaar, zowel bij voordeel- als nadeelgemeenten. Dit is nu eerst gemaximeerd op de jaren 2023 tot en met 2026.

Opschalingskorting

In de septembercirculaire is ook bekend gemaakt dat de opschalingskorting voor 2022 incidenteel wordt geschrapt. Dit is in 2020 en 2021 ook gebeurd. De korting loopt in 2022 op tot € 270 miljoen. Dat is een eenmalig voordeel voor 2022 van € 370.000. De korting voor 2020, 2021 en 2022 wordt in 2023 wel weer volledig meegenomen zodat de totale uitname, zoals is voorgenomen, eindigt met een korting van € 975 miljoen in 2025. Dit is vanaf 2023 al in onze cijfers verwerkt.